

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/wspolpraca-miedzynarod/3935,Wzmocnienie-ochrony-konsumentow-oraz-skuteczniejszy-nadzor-prowadzony-przez-niez.html>
20.04.2024, 10:09

Strona znajduje się w archiwum.

Wzmocnienie ochrony konsumentów oraz skuteczniejszy nadzór prowadzony przez niezależne organy regulacyjne

3 marca wchodzi w życie tzw. „trzeci pakiet energetyczny”. Uroczysta inauguracja działalności ACER w Lublanie

Celem "trzeciego pakietu energetycznego", na który składają się dwie dyrektywy i trzy rozporządzenia, jest stworzenie w pełni skutecznego i jednolitego europejskiego rynku energii elektrycznej i rynku gazu. Wdrożenie pakietu ma ułatwić utrzymanie cen na możliwie najniższym poziomie oraz poprawić standard usług i bezpieczeństwo dostaw.

Konsekwencją wejścia w życie nowych unijnych regulacji będzie zwiększona przejrzystość rynków detalicznych i wzmocnienie przepisów dotyczących ochrony konsumentów oraz skuteczniejszy nadzór regulacyjny prowadzony przez niezależne krajowe organy regulacyjne.

Pakiet składa się z dwóch dyrektyw - dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego (2009/73/WE) i wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (2009/72/WE) oraz trzech rozporządzeń (w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego ((WE) nr 715/2009), w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej ((WE) nr 714/2009) oraz w sprawie ustanowienia Agencji Współpracy Organów Regulacji Energetyki ACER ((WE) nr 713/2009). Wszystkie te akty prawne zostały przyjęte w lipcu 2009, a państwa członkowskie miały 18 miesięcy - do 3 marca 2011 r. - by dokonać transpozycji obu dyrektyw do prawa krajowego. Rozporządzenia - nie wymagające implementacji do prawa krajowego - wchodzi w życie 3 marca 2011 roku.

Konsument może więcej

III pakiet potwierdza i rozszerza wiele uprawnień konsumentów związanych na przykład z możliwością zmiany sprzedawcy energii elektrycznej i gazu. Nowe regulacje gwarantują konsumentom dostęp do jasnych i przejrzystych informacji dotyczących m.in. cen, danych o zużyciu energii i gazu, czy też informacji o prawach konsumentów. Informacje o prawach odbiorców powinny być zamieszczane na stronach dostawców oraz na rachunkach za media, a państwa członkowskie mają przygotować tzw. punkty kontaktowe, w których konsumenci będą mogli zasięgnąć informacji na temat swoich praw i obowiązujących przepisów.

Dyrektywy zobowiązują do zapewnienia odbiorcom prawa do pozasądowego mechanizmu rozpatrywania skarg i sporów, który to mechanizm umożliwi sprawiedliwe i szybkie rozstrzygnięcie konfliktów.

III pakiet przewiduje także ochronę tzw. „odbiorców wrażliwych”, czyli zorganizowanie przez państwo systemu pomocy odbiorcom, których nie stać na opłacenie rachunków.

Nowe obowiązki URE

Urząd będzie miał także nowe obowiązki i uprawnienia; poszerzy i pogłębi się zakres prowadzonego przez URE monitoringu rynku energii. Wśród nowych zagadnień, które zostaną poddane badaniom znajdują się m.in. realizacja planów inwestycyjnych przedsiębiorstw czy jakość świadczonych usług.

Wśród nowych uprawnień, jakie zyska URE po wejściu w życie III pakietu jest m.in. prowadzenie dochodzeń w sprawie funkcjonowania rynków energii i gazu oraz podejmowanie decyzji i nakładanie wszelkich niezbędnych i proporcjonalnych środków w celu promowania efektywnej konkurencji i zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku.

Regulator będzie także mógł nakładać sankcje na przedsiębiorstwa energetyczne i gazowe, które nie wywiążą się ze zobowiązań nałożonych na nie dyrektywami rynkowymi, czy też nie poddadzą się prawnie wiążącym decyzjom organu regulacyjnego lub europejskiej Agencji ACER.

Unia wzmacnia niezależność regulatorów

III pakiet to także wzmocnienie pozycji regulatora. Jak wskazuje art. 35 ust. 4 dyrektywy 72/2009 państwa członkowskie mają obowiązek zagwarantować niezależność organu regulacyjnego i zapewnić, aby wykonywał on swoje uprawnienia w sposób bezstronny i przejrzysty.

W tym celu organ regulacyjny powinien być prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny od jakiegokolwiek innego podmiotu - publicznego lub prywatnego. Takie wytyczne unijne wykluczają wszelką hierarchiczność pomiędzy organem regulacyjnym a innymi organami.

- Kluczowe i fundamentalne znaczenie ma tu kwestia niezależności organu regulacyjnego, która gwarantuje wykonywanie uprawnień w sposób bezstronny i przejrzysty. Organ regulacyjny musi być niezależny nie tylko w odniesieniu do sektora elektroenergetycznego, ale także w odniesieniu do jakiegokolwiek podmiotu publicznego. Dyrektywy wykluczają bowiem jakiegokolwiek powiązania hierarchiczne pomiędzy organem regulacyjnym a innymi instytucjami i wprowadzają zasadę kadencyjności ścisłego kierownictwa organu regulacyjnego.- wskazuje Marek Woszczyk, szef URE.

W celu ochrony niezależności organu regulacyjnego państwa członkowskie zapewniają w szczególności - jak wskazują dyrektywy - autonomię budżetową oraz stosowne zasoby kadrowe i finansowe do realizacji zadań. Zarząd regulatora rynku powinien być powoływany na nieodnawialny ustalony okres co najmniej pięciu lat i może zostać zwolniony z pełnienia funkcji w trakcie swojej kadencji jedynie w przypadku, gdy nie spełnia już warunków określonych w przepisach dyrektywy lub dopuścił się poważnego uchybienia.

W obecnym stanie prawnym niezależność polskiego regulatora w rozumieniu przepisów dyrektywy 72/2009 nie jest zagwarantowana. Istotne jest zatem wprowadzenie takich zmian w Prawie energetycznym, które umożliwi faktyczną niezależność organu regulacyjnego włącznie z kadencyjnością organu oraz niezależnością budżetową.

Czym jest *unbundling*?

Trzeci pakiet energetyczny wprowadza *unbundling* czyli rozdzielenie produkcji, dostaw i sprzedaży energii. Zasady dotyczące rozdziału tych trzech typów działalności powinny skutecznie przyczynić się do eliminacji wszelkich konfliktów interesów pomiędzy tymi działaniami, a w szczególności zapobiec np. faworyzowaniu przez operatorów sieci dostarczania energii własnej produkcji lub utrudniania dostępu do sieci konkurentom.

Unijny pakiet przewiduje trzy podstawowe modele rozdzielenia działalności sieciowej od wytwórczej i obrotowej: rozdział właścicielski, niezależnego operatora systemu bądź niezależnego operatora przesyłu. W zależności od tego, jaki wariant rozdzielenia tych rodzajów działalności przyjmie Polska przedsiębiorstwa będą musiały podjąć stosowne działania przeorganizowania swoich struktur.

Jeżeli będzie to rozdział właścicielski to przedsiębiorstwo musiałoby sprzedać swoje sieci i stworzyć odrębny podmiot odpowiedzialny za zarządzanie tą siecią. W przypadku wyboru opcji niezależnego operatora systemu (tzw. ISO) - przedsiębiorstwa zachowałyby nadzór właścicielski nad sieciami przesyłowymi, ale przekazałyby zarządzanie sieciami w ręce niezależnego operatora systemu. Wariant przewidujący powstanie niezależnego operatora przesyłu (ITO) zakłada natomiast integralność obrotu i przesyłania energii, jednak w ramach przestrzegania dokładnie określonych reguł. Te dwie części przedsiębiorstwa w praktyce miałyby działać niezależnie, a egzekwować tę niezależność miałyby organ nadzorczy.

Przepisy dotyczące unbundlingu mają wejść w życie do 3 marca 2012 roku.

ACER - unijny regulator na straży wspólnego rynku

Dziś także oficjalnie zostaje zainaugurowana działalność nowej unijnej instytucji - Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER). Agencja została ustanowiona Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 lipca 2009 r. w celu zapewnienia skutecznej współpracy między krajowymi organami regulacyjnymi i do podejmowania decyzji w sprawach granicznych.

W uroczystej ceremonii otwarcia, która odbywa się w Lublanie (Słowenia) - siedzibie nowej instytucji, bierze udział Marek Woszczyk, prezes URE, który został przedstawicielem Polski w Radzie Regulatorów ACER.

Celem Agencji ACER jest wspieranie krajowych organów regulacyjnych, a wśród swoich kompetencji ma ona m.in. monitorowanie współpracy regionalnej między operatorami systemów przesyłowych, zadania związane z wdrażaniem wytycznych dotyczących transeuropejskich sieci energetycznych, w odniesieniu do warunków dostępu do infrastruktury transgranicznej oraz warunków jej bezpieczeństwa eksploatacyjnego, a także monitorowanie i sprawozdawczość dotyczącą sektorów energii elektrycznej i gazu ziemnego.

W związku z powołaniem ACER istniejąca grupa doradcza - Europejskich Regulatorów Energii Elektrycznej i Gazu (ERGEG) zostanie rozwiązana w ciągu najbliższych miesięcy, a jej działalność zostanie w pełni przejęta przez ACER.

Data publikacji : 03.03.2011

Data modyfikacji : 20.05.2011

[Następny Strona](#)